

Posudek vedoucího diplomové práce

Vliv člověka na přírodu v historickém kontextu s didaktickou vycházkou (Týnec nad Sázavou)

Autorka práce: Lenka Macháčková

Předložená diplomová práce se cílevědomě zaměřuje na co nejkomplexnější zpracování oblasti Týnce nad Sázavou, a to z hlediska ekologického, biologického a environmentálního. Nejde jen o pohled na současnost tohoto města a jeho okolí, nýbrž také o pokus srovnat jeho proměny v čase a prostoru. Z toho obvykle vyplývají nemalé problémy, s nimiž se autorka musela také vypořádat. Obecně bychom mohli předpokládat, že literárních zdrojů lokálního charakteru je vždy dostatek, nicméně, jak se ukazuje, pravý opak je pravdou. To platí dvojnásobně o studiích, jejich ambicí je syntetičtější a komplexnější pohled na daný region. To je první obtíž. Dalším problémem je spolehlivost přece jen existujících pramenů. V tomto případě musela autorka pečlivě prověřovat a oddělovat od sebe fakta a dobové interpretace. Neméně ^{ne}snadné a časově velmi náročné bylo přivést úředníky a odpovědné pracovníky řady institucí k poskytování informací, bez nichž by takové práce byla naprosto nemyslitelná. A samozřejmě i na základě vlastního šetření a hodnocení podkladů ukázat proměny krajiny a životního prostředí v historickém kontextu tak, aby se projevila podstatná pozitivita a negativa, není bez pochyby úkol snadný. Jako pedagožka využila Lenka Macháčková tohoto tématu i pro vzdělávací účely a zpracovala jako součást diplomové práce didaktickou vycházku určenou především žákům nejvyšších ročníků základní školy, nicméně využitelnou i pro širší veřejnost v podobě posteru.

Lenka si postavila tři základní hypotézy, které pak v průběhu své práce ověřovala. Všechny tři se (chce se říci bohužel) potvrdily. Sama práce skládá ze tří základních celků (historie města a jeho nejbližšího okolí, vliv člověka na místní přírodu v historickém kontextu a didaktická část), z nichž daleko nejobjemnější je část třetí, tj. zkoumání vlivu člověka na přírodu v historickém kontextu. Zde jsou uvedeny údaje které mapují proměny Týnecka z nejrůznějších hledisek, například geologického (včetně hydrogeologického a těžebního), proměn reliéfu krajiny, klimatických a půdních poměrů, charakteru fauny a flóry, zastoupení lesních ploch, ochrany přírody tohoto regionu (památné stromy, přírodní rezervace, narušování ekologické stability krajiny apod.), dále z hlediska hydrologického (Sázava a její přítoky), vlivu železnice na místní krajinu, zástavby města, dopravní infrastruktury, inženýrských sítí a pochopitelně zejména vlivu průmyslu na krajinu Týnecka. Každá podkapitola obsahuje na závěr vždy celkové hodnocení a také návrh opatření, jak jej vidí autorka práce.

Zajímavá je i didaktická část, která vedle specifík didaktických vycházek a jejich funkcí ve vzdělávacím procesu obecně obsahuje podrobně zpracovanou vycházkovou trasu, včetně dokumentace a manuálu pro pedagogy. V závěru práce lze nalézt vedle zhodnocení výsledků a sumáře seznam použité literatury a přílohy.

Celkově je třeba konstatovat, že provádět syntézu z tak rozmanitých a nesourodých zdrojů je úkol náročný, nicméně Lenka Macháčková jej zvládla. Práce je samozřejmě do jisté míry poznamenána především obtížemi plynoucími z nutnosti používat i zdroje, jejichž hodnota je nepochybně nepříliš vysoká, nicméně jsou jediné, jež bylo možné k dané problematice využít. Na druhé straně je třeba vyzdvihnout autorčinu snahu o co největší

soustavnost zpracování tématu a také o relativně přirozené začlenění pedagogické složky do celku práce. Domnívám se, že by práce měla vyjít jako místní tisk.

Navrhuji, aby diplomová práce Lenky Macháčkové byla přijata k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou.

RNDr. Vladimír Přivratský, CSc.